

«Όσες φορές έρχεται στο μυαλό μου, τον βλέπω να βγάζει το κλαρίνο του, να το περιεργάζεται μήπως έχει πάθει κάτι και να το περιποιείται σαν ένα μωρό παιδί, να παίζει και να ψάχνει μελωδίες και τραγούδια, να μελετάει για να διορθώσει κάτι που δεν του πήγαινε καλά στο αυτί, και ξαπλωμένος να ξημερώνεται με τα γυαλιά του στο κρεβάτι για μια λέξη στα τραγούδια...»

Δεν εξωτερικούσε ποτέ τα συναισθήματά του και λέξη όπως το “σ’ αγαπώ” δεν τη γνώριζε, γιατί είχε άλλους τρόπους έκφρασης δικούς του, και αυτοί μπορεί να ήταν ένα χάδι και μια αγκαλιά, γεμάτη αγάπη και στοργή. Κι αυτά τα συναισθήματα δεν ήταν μόνο για την οικογένειά του, αλλά για όλο τον κόσμο...».

Αυτές τις εικόνες βλέπουμε ν’ ανακαλεί ο Λάκης Χαλκιάς για τον πατέρα του Τάσο, προλογίζοντας το φρεσκοτυπωμένο βιβλίο της Άννας Στεργίου «Τάσος Χαλκιάς: Το φύσημα του Θεού» (εκδ. Σιδερέη). Εκατό χρόνια από τη γέννηση και είκοσι δύο χρόνια από το θάνατο του κορυφαίου κλαρινίστα, που με την αφοσίωση, την εκφραστική του δύναμη και τη γλυκύτητα του παιξίματός του κράτησε την παράδοσή μας ζωντανή, μια μυθιστορηματική βιογραφία έρχεται να φωτίσει την ανθρώπινη πλευρά του κυρίως, ανασυστήνοντας το κλίμα μιας ολόκληρης εποχής. Όπως επισημαίνει ευθύς εξαρχής η Στεργίου, ο Τάσος Χαλκιάς παραμένει διαχρονικό σύμβολο της αστείρευτης δύναμης του ανθρώπου να μεγαλουργήσει υπό τις πιο αντίξοες συνθήκες και μάλιστα υψώνοντας σημαία αντίστασης στο ευτελές και το κακόγουστο. Σε μια περίοδο δε όπως η σημερινή που η Ελλάδα λυγίζει από την κρίση, το αποτύπωμά του είναι επίκαιρο όσο ποτέ.

Φωτογράφιση στη Νέα Υόρκη στο 1960

Ηπειρώτικης καταγωγής και η ίδια, γαλουχημένη με τους ήχους του κλαρίνου και εξοικειωμένη από παιδί με την ατμόσφαιρα των πανηγυριών, η Στεργίου δούλεψε με βασικό οδηγό τις συνεντεύξεις του Τάσου

Χαλκιά στον Ανδρέα Χρονόπουλο όπως αποτυπώθηκαν στο «Θύμησες και Σημειώσεις» (εκδ. Απόπειρα, 1985), έχοντας ήδη εξασφαλίσει πρόσβαση στο πλούσιο αρχείο του Λάκη Χαλκιά. Στη συνέχεια αναζήτησε επιπλέον υλικό στα δημοσιεύματα του Τύπου, καθώς και σε κατ' ιδίαν συνομιλίες με συγγενείς, συγχωριανούς και μαθητές του Τάσου Χαλκιά και οι όποιες -«ελάχιστες»- μυθοπλαστικές ελευθερίες πήρε απ' τη μεριά της, φρόντισε ώστε «να μην απέχουν από την πραγματικότητα».

Με τους γιους του Λάκη και Χρήστο σε πρόβα

Χωρισμένο σε δεκαπέντε κεφάλαια, καθένα τους συνδεδεμένο με κάποια σημαδιακή χρονιά για το βίο του δημοφιλούς μουσικού, εμπλουτισμένο με φωτογραφικό υλικό, ενδεικτική βιβλιογραφία, εκτενή δισκογραφία και με ένα cd μ' επιλεγμένες ηχογραφήσεις του Χαλκιά ως σολίστ, «Το φύσημα του Θεού» καλύπτει ουσιαστικά τις περιπέτειες όλης της μουσικής οικογένειας των Χαλκιάδων από το 1921 ως το 1979. Με σημείο εκκίνησης τα Κρετσούνιστα Ιωαννίνων -όπως ονομαζόταν τότε το Δεσποτικό- η Στεργίου παρακολουθεί τον «Τασούλη» από την ημέρα που χάνει τον πατέρα του, στέκεται στο δέσιμό του με τη μητέρα του, στη λαχτάρα του ν' αποκτήσει και να μάθει μόνος του κλαρίνο, στα πρώτα επαγγελματικά του βήματα πλάι στα μεγαλύτερα αδέρφια του, στη συμμετοχή του στον πόλεμο του '40, όπως και στο γερμανικό βομβαρδισμό που στοίχισε τη ζωή της πρώτης συζύγου του και των δυο τους παιδιών, οδηγώντας τον ίδιο κατ' ευθείαν στους κόλπους της Αντίστασης. Η μεταπολεμική καριέρα των Χαλκιάδων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό -την Αίγυπτο, τις ΗΠΑ-, η δισκογραφική τους δραστηριότητα κι ο εναγκαλισμός τους από τη νεολαία λίγο πριν και λίγο μετά τη Μεταπολίτευση, επίσης τονίζονται στο βιβλίο, όπως κι η πίκρα του Τάσου Χαλκιά για την αντιμετώπιση που του επεφύλαξε η πολιτεία, στερώντας του την τιμητική σύνταξη, ενώ η υγεία του κατέρρεε...

Με τον Γιάννη Ρίτσο και τον Μίκη Θεοδωράκη

«Τη μουσική συνεισφορά του Τάσου Χαλκιά την έχουν αξιολογήσει σπουδαίοι μουσικολόγοι ως τώρα», λέει η Άννα Στεργίου «και οι ηχογραφήσεις του αποτελούν πολύτιμο μάθημα για τους νεότερους μουσικούς. Στον ίδιο χρωστάμε την αναβάπτιση της δημοτικής μουσικής που τόσο είχε ταλαιπωρηθεί επί χούντας, ενώ μεγάλη είναι η συνεισφορά του και στη λαογραφική μας παράδοση. Δεν ήταν απλώς ταλαντούχος, ήταν κι εργασιομανής, μελετούσε ακατάπαυστα. Η μουσική στάθηκε το διαβατήριό του για να γνωρίσει όλων των λογίων τους ανθρώπους κι ανοιχτόμυαλος όπως ήταν, μπορούσε να διακρίνει ποιος διέθετε αυθεντικότητα. Επαιζε ήρεμα, αλλά ο ήχος του σε διαπερνούσε. Η ψυχή του, πάντως, ήταν στο μοιρολόι, αυτός ήταν ο κώδικας επικοινωνίας του με τους νεκρούς».

Σταυρούλα Παπασπύρου

Πηγή: enet μέσω "Οικοδόμου"